

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

PONNARI

Ponnari-hanke

KEUSOTE.FI

Hankkeen tausta

- Nuorten huumekuolemat ovat lisääntyneet: vuosina 2019–2023 Keski-Uudellamaalla kuoli 14 alle 25-vuotiasta.
- Tarve kehittää nopeaa reagointia, monialaista yhteistyötä ja hoitoonohjausta.
- Hanke vastaa sekä nuorten että hyvinvointialueen tarpeisiin ja on rakennettu yhdessä alueen toimijoiden kanssa.
- Suunnittelussa on hyödynnetty nuorten päihdekuntoutujien työpajaa, jonka näkemykset ovat vaikuttaneet mallin sisältöön.
- Ponnari-hanke toimii osana THL:n Elossa 2025–2027 -kokonaisuutta.

Ponnari-tiimi

- Liikkuva tiimi: **2 sairaanhoitajaa ja 2 kokemusasiantuntijaa**
- Työskentelee liikkuvina työpareina koko Keusoten alueella
- Reagoi nopeasti eri toimijoilta tuleviin yhteydenottoihin (2 h kuluessa)
- Tarjoaa matalan kynnyksen tukea nuorille, jotka tarvitsevat apua **päihteiden käytön haittojen vähentämisessä, hoitoon hakeutumisessa, yliannostusriskien ehkäisyssä**
- **Kannattelee nuorta hoidon alkuun asti** – varmistaa, ettei kukaan jää yksin päätöksen ja hoidon alkamisen väliin
- **Naloksonin jakelu ja koulutus** osana yliannostusten ehkäisyä

Kokemusasiantuntijan rooli

- Kokemusasiantuntijat ovat tiimin täysivaltaisia jäseniä ja työskentelevät sairaanhoitajien työpareina.
- He toimivat **siltana asiakkaan ja palvelujärjestelmän välillä**, auttaen rakentamaan luottamusta ja madaltamaan avun hakemisen kynnyksiä.
- Kokemusasiantuntijat tuovat kohtaamiseen **vertaistuen ja omakohtaisen ymmärryksen**, jota nuoret pitävät usein merkittävänä tekijänä toipumisessa.
- Tutkimusten mukaan kokemusasiantuntijoiden mukanaolo **parantaa hoitoon sitoutumista ja vähentää palvelujen ulkopuolelle jäämistä**.
- Kokemusasiantuntijuus tukee **stigman vähentämistä** ja lisää ymmärrystä päihdeongelmien monimuotoisuudesta.

Naloksoni

- Lääke, joka kumoaa opioidien vaikutuksia (esim. buprenorfiini, fentanyyli)
- Vaikutus alkaa minuuteissa – antaa aikaa hakea ensihoito paikalle
- Helppokäyttöinen nenäsumute (**Ventizolve**)
- Suomessa tulossa ohjausta vaativaksi käsikauppalääkkeeksi. Ei vielä löydy apteekeista.
- Käytössä laajasti kansainvälisesti, vaikuttavuudesta vahvaa näyttöä
- Suunnitelmissa aloittaa Naloksoni- jakelu nuorille käyttäjille ensi keväänä. Naloksoni-annokset tarkoitus rahoittaa hankerahoituksella.

HUS-konsortioyhteistyö

- Keusote mukana **HUS:n koordinoimassa kansallisessa huumekuolemien ehkäisyn konsortiossa**
- Tavoitteet: henkilöstön osaamisen vahvistaminen, **hoidon porrastamisen** selkeyttäminen (perus–erityis–vaativa taso), yhtenäiset koulutusrakenteet ja menetelmäohjaajakoulutukset
- **Päihdehoidon koordinaattori (50 % työpanos hankkeessa)** vastaa koulutusyhteistyöstä ja osaamisen juurruttamisesta
- Ensimmäiset koulutuspilotit käynnistyvät **5–6/2026**, laajemmat ohjelmat **syksyllä 2026**

Organisointi ja vastuut

- **Hankekoordinaattori (100 %)** – johtaa hanketta, toimii tiimin lähiesihenkilönä ja vastaa raportoinnista
- **Päihdehoidon koordinaattori (50 %)** – vastaa HUS-koulutusyhteistyöstä ja hoidon porrastamisen vahvistamisesta
- **Hoitotyön päällikkö (5 %)** – toimii tiimin hallinnollisena esihenkilönä
- Tiimi: 2 sairaanhoitajaa + 2 kokemusasiantuntijaa
- **Ohjausryhmä:**
  - Monialainen ryhmä, jossa on edustus Keusotesta, kolmannesta sektorista, kokemusasiantuntijoista ja HUS:n yhteistyötahoista
  - Ohjausryhmä tukee hankkeen suuntaa, seuraa tavoitteiden toteutumista ja varmistaa, että kehittämistyö juurtuu osaksi alueellisia rakenteita

Aikataulu

Tammi–helmikuu 2026: Rekrytoinnit ja perehdytys (2 sairaanhoitajaa, 2 kokemusasiantuntijaa)

Maaliskuu 2026: Perehdytysjaksot ja toimintamallin viimeistely

Huhtikuu 2026: Ponnari-tiimin toiminnan käynnistyminen

Touko–kesäkuu 2026: Ensimmäiset HUS:n koulutuspiilotit

Syksy 2026: Toiminnan laajentaminen ja verkoston rakentaminen

Kevät 2027: Arviointi, tulosten kokoaminen ja toimintamallin juurruttaminen

Kesäkuu 2027: Loppuraportointi ja tulosten esittely

Tavoitteet ja vaikutukset

Tavoitteet:

- Nopeampi pääsy päihdehoitoon ja katkeamattomat palveluketjut
- **Ponnari-tiimi kannattelee nuorta hoidon alkuun asti**
- Yliannostusten ja huumekuolemien ehkäisy
- **Naloksonin jakelu ja koulutukset** osana alueellista ensiapuvalmiutta
- Porrastetun hoidon selkeyttäminen ja yhteistyörakenteiden vahvistaminen
- Henkilöstön osaamisen vahvistaminen HUS-koulutusten kautta

Vaikutukset:

- Hoitoon hakeutuminen nopeutuu ja nuoret eivät jää yksin
- Palveluketjut toimivat saumattomammin
- Alueelle muodostuu pysyvä menetelmäohjaajaverkosto
- Osaaminen ja koulutusrakenne juurtuvat Keusoten rakenteisiin
- Huumekuolemien ja yliannostustehtävien määrä vähenee

Miksi Ponnari?

- Hanke vastaa **nuorten ja hyvinvointialueen konkreettisiin tarpeisiin**
- Rakenteet tukevat pysyvää toimintaa – ei irrallinen hanke
- Päihdehoidon koordinaattorin rooli varmistaa **osaamisen juurtumisen**
- HUS-yhteistyö tuo koulutusresurssit, verkostot ja valtakunnallisen vaikuttavuuden
- Hanke yhdistää **asiakasnäkökulman, ammattilaiset ja kokemusasiantuntijuuden**
- Tavoitteena pysyvä toimintamalli, joka vähentää nuorten huumekuolemia ja vahvistaa palvelujärjestelmän reagointikykyä.

Palvelut alaikäisille?

- Mitä toiveita palveluiden kehittämiselle?
- Ajatuksia Keski-uudenmaan tilanteesta.

PONNARI

KEUSOTE.FI